

Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014)
Tekst: Zondag 20
Middagdienst

Broeders en zusters,

- 1 Votum**
- 2 Zegengroet**
- 3 Zingen : Psalm 125 : 1 en 2**
- 4 Gebed voor de opening van het Woord**
- 5 Schriftlezing : Handelingen 5 : 1 - 11**
- 6 Zingen : Psalm 111 : 5 en 6**
- 7 Tekst : Zondag 20**
- 8 Prediking**
- 9 Zingen : Gezang 103 : 2 - 4**
- 10 Apostolische Geloofsbelijdenis**
- 11 Zingen : Psalm 138 : 1 en 2**
- 12 Dankzegging en gebed**
- 13 Inzameling van de offergaven**
- 14 Slotzang : Lied 252 : 1, 2 en 4**
- 15 Zegen**

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, groot en klein,

Heilig, heilig, heilig, Heer God Almachtig, Drie-enig God die een in wezen zijt. Met die woorden zijn we de dienst begonnen. Heilig, heilig, heilig. In het Latijn is dat sanctus, sanctus, sanctus. **[Sagrada 1]** Wie ooit in Barcelona de nog altijd in aanbouw zijnde kathedraal van de architect Gaudi heeft gezien, die is die woorden tegengekomen op een van de torens van de kathedraal. Op de diverse torens staan zulke woorden. Als een lofzang in steen klimmen ze op tot God. Dat maakte veel indruk op mij toen ik dat de eerste keer zag. Zo hoog in de lucht op die slanke torens deze woorden tot eer van de HE-RE. Heilig, heilig, heilig. De kracht van deze kathedraal voor mij, is dat hij mij met ontzag vervuld. Aan de ene kant is alles zo hoog en aan de andere kant oogt alles zo teer en kwetsbaar. **[Sagrada 2]** Dat is de kracht van dit unieke gebouw. Je wordt er stil van. Dat is de kracht, maar ergens ook de zwakte ervan. Waarschijnlijk zult u een dergelijk gevoel niet hebben als u hier in ons kerkgebouw binnenkomt. Het gebouw is, met alle respect, niet heel bijzonder. Wel als je nagaat dat dit door giften van een beperkt aantal mensen tot stand is gekomen, maar architectonisch roept het niet veel op. Dat is de zwakte van ons kerkgebouw, maar daar zit ook iets van haar kracht in.

Hetzelfde kun je ook zeggen van onze liturgie. Die is sober. Ik sta hier niet in een dure toga of ander ambtsgewaad. Ik heb een gewoon kostuum aan. We zwaaien niet met een wierookvat en we kennen ook weinig bijzondere rituelen. Ook onze liturgie is sober. Dat heeft het nadeel dat mensen moeilijker bepaald worden bij het feit dat hier zich iets heiligs voltrekt. Aan de andere kant is de kracht ervan dat het heilige niet gevonden wordt in de entourage, het gebouw, de kleding en de rituelen, maar in niemand minder dan God Zelf. **[Sobere liturgie]** Al is natuurlijk we de vraag of dat ook zo overkomt. Misschien wel bij iemand die niet vertrouwd is met de gereformeerde kerkdienst, maar of iemand die in de kerk is opgegroeid dat ook zo beleeft, daar ben ik niet van overtuigd. Sommigen van u zullen dat wel zo ervaren, maar ik vrees dat een behoorlijk grote groep dat niet zo beleeft.

Terwijl uit onderzoek blijkt dat dit juist zo belangrijk is. Want als de kerkdienst niets heiligs meer heeft, dan gaan mensen zich op den duur afvragen waarom ze eigenlijk nog naar de kerk zullen gaan. Het kan zelfs gebeuren dat mensen langs die weg zelfs vragen gaan stellen bij het bestaan van God. Op het predikantencongres dat na Pinksteren werd

gehouden, schetste een voorganger uit een Gereformeerd een zorgwekkend beeld. Geregeld zijn daar dingen ingevoerd met de bedoeling om de drempel van de kerk lager te maken voor belangstellenden. Maar in de praktijk heeft het nogal eens het omgekeerde effect. De verlaagde drempel leidde ertoe dat gemeenteleden die in de kerk waren opgegroeid de gemeente verlieten. Niet uit protest tegen deze verlaagde drempel. Nee, ze raakten God kwijt. De zondag ging steeds meer op een doordeweekse dag lijken. De kerkdienst op een bijeenkomst van gelijkgezinden die het al dan niet goed hebben met elkaar. **[Te laagdrempelig]** Maar de aanwezigheid van God was steeds minder voelbaar en daardoor raakten mensen God kwijt. Natuurlijk is hier meer aan de hand. Vaak is het geloof dan al zwak en doen mensen thuis al weinig meer aan het leven met God. Maar in plaats van dat de kerk het besef versterkt dat we met een heilige God te maken hebben, die de zonden haat, wordt God omlaag gehaald en wordt God een vriend die niet moeilijk doet over je misstappen. Hij houdt van je zoals je bent, dus wat zul je je zorgen maken. Tegen deze achtergrond en met het vooruitzicht van de viering van het Heilig Avondmaal volgende week, wil ik u Gods Woord preken over de Heilige Geest.

[Thema & verdeling] **God bewijst de wereld zijn liefde door zijn Geest uit te storten in harten van mensen.**

We zullen achtereenvolgens letten op:

- 1. de heiligheid van deze Geest,**
- 2. de nabijheid van deze Geest,**
- 3. de geschenken van deze Geest.**

We zullen dus eerst letten op de heiligheid van de Heilige Geest. Een grote uitdaging met onze God, die in zijn goedheid het contact met ons zoekt, is om goed om te gaan met zijn heiligheid aan de ene kant en zijn nabijheid aan de andere kant. Het gevaar is groot dat het een ten koste van het andere gaat. We kunnen de heiligheid van God zo benadrukken dat we niet meer vertrouwelijk met Hem durven om te gaan. Aan de andere kant bestaat het gevaar dat wij zijn nabijheid zo benadrukken dat we vergeten dat Hij een totaal ander wezen is als wij. In beide gevallen doen we God geen recht. In onze tijd en cultuur is het gevaar voor het laatste het grootst. Dan daalt God niet naar ons af, maar halen wij God naar beneden.

Het is daarom heel goed dat de Heidelbergse Catechismus als hij over de Heilige Geest gaat spreken begint met te zeggen dat Hij samen met de Vader en de Zoon echt en eeu-

wig God is. Hij is echt en eeuwig God. **[Echt God]** Het is goed om ons dat goed te realiseren. Hij is er altijd al geweest. Hij is Almachtig. Hij is wijs in alle dingen. Hij is vol liefde, net als de Vader en de Zoon. Niemand van de machthebbers van deze aarde komt in macht en wijsheid zelfs maar een klein beetje in zijn buurt. Het blijft natuurlijk een tastend spreken over God. Zijn grootheid is voor ons niet te bevatten. In alle opzichten gaat God ons voorstellingsvermogen te boven. En als we denken aan de reacties van de mensen die God hebben ontmoet in zijn grootheid, die zijn allemaal geschrokken. De schrijver van de brief aan de Hebreëen herinnert zijn lezers aan de reacties van Mozes en het volk Israël toen God aan ze verscheen op de berg Sion. We lezen in Hebreëen 12 vers 19 dat het volk toen God verscheen onder de tekenen van een laaiend vuur, driegende duisternis, woeste wind, bazuingeschal en stemgedonder, smeekte dat er geen woord meer tot hen zou worden gesproken. De verschijning van God was zo schrikbarend dat Mozes uitriep: 'Ik sidder van angst!'. En wij mogen zelfs verschijnen voor de stad van de levende God, het hemelse Jeruzalem, en voor duizenden engelen die in vreugde bij elkaar zijn.

We kunnen ons soms wel heel wat voelen als mensen. Zeker als de dingen in ons leven goed gaan, maar uiteindelijk zijn we maar heel kleine wezens. En tegenover de Heilige Geest stellen wij weinig voor. En laten we niet denken dat de Heilige Geest op dat punt anders is dan God de Vader. **[Grote heiligheid]** Ook Hij is vol van heiligheid. Zoals Ananias en Saffira dat hebben ervaren. We hebben het gelezen. Die altijd weer ontzagwekkende geschiedenis. Een geschiedenis die bij ons mogelijk weerstand oproept. Wat ik ergens best kan begrijpen. Maar die weerstand geeft leert ons dat wij moeite hebben met de heiligheid van God. En we God liever anders willen hebben dan Hij is. Nu was dit wel een uniek moment in de geschiedenis van de kerk. De HERE wilde dat de gemeente groot ontzag voor Hem zou hebben. Zoals dat ook gebeurde bij de verschijning van de HERE op de berg Sion. En zoals we dat ook zien als koning David de ark naar Jeruzalem wil overbrengen en dat niet op de manier doet zoals God die had bepaald. Waarbij dan de jonge man die de ark wil tegenhouden als deze dreigt te vallen door de bliksem wordt getroffen. Daarmee is natuurlijk niet gezegd dat deze mensen ook verloren zijn, maar wel laat de HERE zo zijn heiligheid zien. En in Handelingen 5 leren we zo ook de heiligheid van de Heilige Geest kennen. Let u maar op de woorden van Petrus. Tegen Ananias zegt hij: **[Handelingen 5,3]** 'Ananias, waarom heb je je door Satan

laten misleiden en heb je de Heilige Geest bedrogen door een deel van de opbrengst van het stuk grond achter te houden?' Hij heeft de Heilige Geest bedrogen. En in vers 4 eindigt Petrus met de woorden: 'Niet de mensen heb je bedrogen, maar God zelf'. Bij het horen van die woorden viel hij dood neer en stierf, en iedereen die ter ore kwam schrik hevig.

Zou iets van die schrik ook niet goed zijn voor ons, broeders en zusters? **[Stimulans geloof]** Zou het niet goed zijn als we meer besef hadden van de grootheid en heiligheid van onze God. Ik voel wel aan dat dit weerstand oproept, want de gevoelens die hierbij mogelijk boven komen als angst en ontzag, die voelen we als geëmancipeerde westerlingen liever niet. Maar zou het toch niet goed zijn? Zou het niet een enorme stimulans zijn voor onze verwondering over God dat Hij ons ondanks zijn heiligheid en onze zondigheid ons zo nabij wil zijn? Dat in de eerste plaats.

[Punt twee] **In de tweede plaats zullen we dus letten op de nabijheid van de Heilige Geest.**

Jongens en meisjes, zouden jullie iemand helpen, die niet geholpen wil worden? Zouden jullie iemand advies geven als die vaak denkt dat hij het zelf beter weet? Zeker als je iemand al vaak uit de problemen hebt geholpen en die persoon gaat dan, terwijl hij het weet, dezelfde domme dingen doen, dan zeg je toch op een gegeven: 'Nu is het klaar! Je luistert niet naar me. Je wilt bijna nooit door me geholpen worden. **[Afgeslagen hulp]** Je blijft dezelfde fouten maken. Ik help je niet meer! Want dat is duidelijk wat je wilt.' Op zijn best kunnen we dat dan nog rustig zeggen, maar het is wel de conclusie. Toch? Op een gegeven moment ben je er klaar mee. Tenzij. Ja, tenzij je een heel bijzondere band met zo iemand hebt. Je vader en moeder zullen je waarschijnlijk altijd blijven helpen. Dat komt door de unieke band die ze met je hebben. Maar verder zullen de meeste mensen op een gegeven moment tegen je zeggen, dat ze je niet meer helpen. Als je toch niet geholpen wilt worden en niet naar wijze raad wilt luisteren dan moet je het zelf maar weten.

Als we met onze reactie in het achterhoofd naar de Heilige Geest kijken, dan kunnen we toch alleen maar diep verwonderd zijn dat de Heilige Geest bij de doop van de meesten van ons heeft beloofd dat Hij voor altijd in ons wonen en werken wil. Voor altijd. Met wie zou u elke dag willen optrekken? Zeker als je van nature zo weinig met elkaar gemeen hebt. **[Wonder?]** Maar dat wil deze Geest van God, die samen met de Vader en

Jezus Christus echt en eeuwig God is. Begrijpt u dat Iemand die in zichzelf volmaakt gelukkig is deze moeizame taak op zich neemt om eigenwijze mensen als u en ik te willen veranderen en te willen redden. Hoe ouder ik word hoe minder ik het ergens begrijp. Ik kan me er alleen maar om verwonderen en ontzettend dankbaar voor mij. De Heilige Geest van God, die de diepten van Gods hart kent, wil in mij wonen en werken. Dat in de tweede plaats.

[Punt drie] Tot slot zullen we letten op de geschenken die de Heilige Geest ons geeft. Hoe dwaas het is dat we deze Geest geregeld voor de voeten lopen, blijkt wel als we bedenken hoe belangrijk het werk is dat Hij in onze harten. Want Hij tilt ons boven ons droevige zelf uit. Daar zou ik zonder problemen een hele serie preken over kunnen maken. **[Boven onszelf uitgetild]** We kunnen nu dus niet meer doen dan ik vogelvlucht deze geschenken te bekijken. En het zou mooi zijn als u in de loop van de week daar zelf verder over na zou denken. Er zou goede boeken over het werk van de Heilige Geest en anders is daar ook het nodige op het internet te vinden.

Het belangrijkste geschenk van de Heilige Geest waar alle andere geschenken mee verbonden zijn, is dat de Heilige Geest ons door het geloof met Jezus Christus verbindt.

[Geschenk HG 1] Hij werkt zo in onze harten dat wij Jezus Christus gaan aanvaarden als onze Verlosser en Messias. Als degene die ons de weg wijst in dit leven. Als degene die voor onze zonden heeft betaald. Die ons met God verzoend heeft en die zelfs bereid was daarvoor zijn eigen leven te offeren tot aan de bittere dood aan het kruis toe. Dat wij nu hier zijn en volgende week met elkaar bij het Heilig Avondmaal de verbondenheid met Jezus en met elkaar mogen vieren. Dat wij dat willen en mogen is het werk van de Heilige Geest.

En we zouden het ook kunnen hebben over de vrucht die de Heilige Geest werkt. **[Geschenk HG 2]** Die ene vrucht met vele aspecten, als een sinaasappel met al zijn partjes, zoals liefde, vreugde en vrede, geduld, vriendelijkheid en goedheid, geloof, zachtmoedigheid en zelfbeheersing. En we zouden het ook over de gaven van de Geest kunnen hebben. Gaven die we allemaal ontvangen, maar die lang niet voor iedereen gelijk zijn. Dus anders als bij de vrucht die voor iedere leerling van Jezus gelijk is. **[Geschenk HG 3]** Bij gaven moeten we denken aan de gave om te dienen, de gave om te onderwijzen, de gave van een groot geloof, de gave om de gemeente te besturen. Kortom al die ver-

schillende gaven die nodig zijn in een kerk om het werk dat Jezus ons heeft opgedragen te kunnen vervullen.

Maar voor dit moment wil ik het toch vooral met u hebben over het hier en nu. Want dat maakt het werkelijk spannend. Wat merkt u nu van de Heilige Geest? Dus op dit moment. Misschien bent u tijdens de preek min of meer in slaap gevallen. Met uw ogen open of misschien met uw ogen dicht. De Geest komt in het Woord van de prediking naar u en mij toe. En dat maar niet als algemene waarheid. Maar dus ook heel concreet op dit moment. **[Open voor de HG?]** En de vraag is voor u en mij hoe wij Hem ontvangen? Laten wij Hem toe in ons hart? Mag Hij in ons het nieuwe leven wekken? Waardoor wij in Jezus Christus geloven en Hem volgen. Mag Hij ons bepalen bij onze zonden en tekortkomingen? Mag Hij in ons het gevoel van onmacht wekken waardoor wij niet meer geloven dat wij onszelf tegenover God kunnen handhaven? Mag Hij ons bij Jezus Christus brengen en ons zo nederig maken dat wij Hem durven vragen of Hij voor ons bij God wil pleiten? Mag Hij in ons de liefde wekken tot God, zodat wij niet langer voor onszelf leven, maar voor God? Mag Hij in ons de liefde voor onze naaste wekken? Een liefde die ons er misschien toe zal brengen dat wij onze naaste onze zonden belijden en om vergeving durven te vragen? En daar hoeft u nu nog geen antwoord op te geven. Maar u moet daar wel in de loop van deze week een positief antwoord op kunnen geven. **[Voorbereding HA]** Want dat is wat nodig om op een gepaste wijze het Heilig Avondmaal te kunnen vieren werkelijk te kunnen genieten van de gemeenschap, de eenheid met Hem in brood en wijn. En kunt u daar niet bevestigd op antwoorden, dan heeft Christus voor u geen plaats aan zijn tafel en dus ook niet in zijn Koninkrijk. Neem dus, als u dat nog niet gedaan heb, de uitgestoken hand van de Geest aan en laat Hem uw leven en hart vernieuwen.

Amen